

Preben Jønsson: Modeltogsentusiast, Läkerolfjerner - og meget mere ...

Af Lone Als

Preben er allerede ankommet og sætter sig behageligt tilrette i Dagligstuens bageste hjørne, dét væk fra vinduet.

Vi ryster hænder mens Agnete smilende og målbevidst nærmer sig med mad- og drikkevarer. "Nu skal der hygges og snakkes" kvidrer hun og dén er vi helt med på.

Anledningen er Prebens for nyligt overståede 80 års fødselsdag samt i den forbindelse det faktum, at der skal afholdes et arrangement her på Jernbanecafeen.

Et arrangement, der skal fokusere på modeltog og ditto jernbaner. Jeg konstaterer, at han holder sig godt, er et pænt eksemplar, alderen taget i betragtning.

"Æg med rejer bestilte I vist begge" siger Agnete og begynder at fordele smørrebrødet.

"Og en iskold 7-Ekspres Classic kan vi sandelig heller ikke undvære".

Vi begynder at spise og tager samtidig hul på historien om Prebens liv. "Ja" siger Preben, rømmer sig og lægger bestikket.

"At fylde 80 år er godt nok, når man har det som jeg. Men for fire år siden, da troede jeg virkelig, jeg havde slået min go'nat-fis, troede at alt var slut. Han redegør for et frygtindgydende forløb, der udviklede sig og sluttede

1

med en hjerteoperation og tre bypasses. "Det endte jo fint, men jeg har i dag både nedsat hjerte- og lungekapacitet.

Og så naturligvis hørelsen - altså i form af den nu reducerede udgave - har taget hævn, forstår I. Høreapparaterne kan være en plage i forhold til mange ting, men stemmer, især visse kvindestemmer, kan få det værste frem i mig", siger han og ser både alarmeret og sammenbidt ud.

Preben har oppe i hovedet helt klart forberedt sig hjemmefra og fortsætter med en struktureret gennemgang af sin 18 år lange karriere indenfor to af de tre Værn, via en tilbagevenden til de unge år.

"I 1955 startede jeg i Søværnet og var der til 1963, begyndte som menig og sluttede som oversergent i Grønland. Herunder 2½ år i fiskeriinspektionen på

Færøerne, og i krig mod England. I forbindelse med Ungarn i 1956 var jeg på en torpedobåd i krigstilstand".

"Krigstilstand" siger jeg og kigger spørgende på ham. Og modtager da også et himmelvendt skævblik, som kun rammer landkrabber, før han svarer.

"Ja, det vil sige, at skibet var fuldt ekvipert med våben, altså kampklart. Der var sgu gang i møget.

2

Dengang ku' man jo ikke bare fremdrage en bærbar PC og gå på nettet eller bestille en vandtaxi online".

Preben rækker ud efter salt og peber, drysser på maden og fortsætter "Så i 1963 blev jeg tjenstligt hjemsendt fra Grønland, men blev dér rent fysisk, hvor jeg købte et lille hus og boede der i ca. ½ år.

Fra 1964 til 1973 gik det videre, denne gang i Flyvevåbenet".

Han smiler og taber mundservietten. I den forbindelse rækker han snildt ned på gulvet efter den og så op i retstilling, hvor han står lidt og flytter vægten fra fod til fod.

"Chauffør for chefen for flyvevåbenet har jeg været, jeg har skam også kørt for både de kongelige højheder Margrethe, Prins Henrik og Prins Knud. Nej, for ind i helvede, ikke nu igen", siger han og peger indigneret.

"Derude røg en cyklist lige forbi pølsemanden for fuld skrue - på fortovet naturligvis. Der må ha' været tale om en afstand på størrelse med et flækket flueben. Ku' ikke undgå at se det ud ad vinduet".

Herefter lægger vi ansigterne i strenge folder og overgår snart hinanden i forfærdelige cyklisthistorier, udbryder nærmest i kor *de forbandede cyklister, kan vi da i det mindste ikke ha' fortovene i fred?* Preben intonerer opbragt, at rigtig mange cyklister i alle aldre simpelthen ingen respekt har for andre trafikanter.

Talen falder dernæst ganske ubesværet på visse mennesker, der ikke kan foretage sig noget som helst uden deres SmartPhone. "Det er utroligt, at man ikke kan køre i Metro, S-tog eller bus - eller bare gå på gaden - uden at være omgivet af folk, der har det meste af overkroppen inde i en skærm.

Utroligt, at man ikke kan bevæge sig nogen steder uden at møde mænd og kvinder med hvide ledninger ud af ørerne. De skulle på afvæning, skulle de. Er der virkelig ikke et normalt menneske tilbage i byens gader?”, siger han med et lille grin.

Frederiksberg Slot

Grinet stikker nok dybere, fornemmer vi. Set i lyset af udtalelserne om cyklisternes utilladelige opførsel samt kommentarerne om de andre samfundsborgere.

”Nå, men tilbage til mit virke: I 1968 blev jeg så seniorsergent i Flyvevåbenet. På et tidspunkt skulle et FN forsvarsmøde finde sted på Frederiksberg Slot, og jeg fik ansvaret for al – og jeg mener AL – kørsel i forbindelse med afholdelsen af mødet. Altså kørsel til og fra hoteller, restauranter, lufthavnen. Der fik jeg godt nok lidt sved på overlæben, men det hele blev klaret.

Således husker jeg, at især englænderne var begejstrede, og senere bad om råd og vejledning, da de selv skulle afvikle et lignende arrangement”. Preben retter sig i sædet og siger stolt:

”Bagefter blev jeg kaldt ind til selvste forsvarsministeren og rost til skyerne. Ministeren spurgte om jeg havde et ønske som en ringe tak for min dåd. Jeg tænkte lynhurtigt og bad om en ekstra fridag til alle, der var med til at gøre arrangement så vellykket. Og sådan blev det”.

Agnete har midlertidigt forladt os med de tomme tallerkener og jeg nikker opmuntrende til Preben om at fortsætte. Han tager igen fat mens vi skåler i vores 7-Ekspress.

”Så i 1973 stoppede jeg efter lange overvejelser – altså eget valg - i Flyvevåbenet. På det tidspunkt var jeg endda blevet seniorsergent. Men nok var nok.

En rynke ses i panden og pludselig kommer det fra ham, lidt ude af kontekst; ”Kan du fortælle mig, hvem det egentlig er, der styrer Danmark - Er det politikerne, embedsmændene eller i virkeligheden journalisterne? Ja, jeg spørger bare”. Da der ikke kommer noget relevant retur, fortsætter han sin fortælling.

”Derefter startede jeg så i Central-

foreningen for Stampersonel, som jo er en fagforening, og fik rettet op på økonomien i kantinen, hvor der tidligere havde været svindlet med alt, hvad der kunne svindles med. Dér sluttede jeg så i 1979.

Inden da, et par år tidligere, startede jeg imidlertid en udlejningsforretning – altså sådan et udlejning-af-hvad-som-helst-til-festen-firma. I begyndelsen kunne vi klare op til 40 personer. Senere udviklede det hele sig, og 20 år efter kunne vi klare helt op til 800 personer. I sandhed et firma med vokseværk”, siger han og undskylder sig med et toiletbesøg.

3

Tilbage igen tager han fluks tråden op. Den mand behøver ikke startkabler, konkluderer jeg. ”Så i 1998 gik jeg på efterløn. Syntes godt, det kunne gå an.”

”Hvordan med dit familieliv? får jeg spurg. Preben sender mig et venligt blik, klør sig i nakken og beretter.

”Joh, jeg har to børn af hvert køn, to drenge med min første kone og to piger med den anden, en skøn sygeplejerske jeg mødte i Grønland.

Det med drengene er en værre historie, for dem har jeg ikke kendt så længe”. ”Ikke så længe?” spørger jeg tvivlende. ”Det forholder sig nemlig sådan at deres mor ikke ville lade mig ha’ noget med drengene at gøre. Altså, definitivt, som i ikke den fjerneste omgang.

Dette resulterede i, at jeg først rigtig traf dem, da de var henholdsvis 51 og 54 år gamle. Naturligvis fordi moren var afgang ved døden.

Ordet familieførøgelse fik helt ny betydning; her fik jeg hele pakken med sønner, svigerdatter, børn og børnebørn. Helt vildt og syret på den gode måde, naturligvis. Bare synd med alle de spildte år.

4

Pigerne derimod har haft en helt normal opvækst på alle måder, det kørte vist gennemgående ordentligt og redeligt. Jeg gjorde det så godt jeg kunne, var f.eks. spejderleder i den ene datters spejderklub i hele 25 år”.

Preben ser eftertænksom ud og giver lige stemmen en lille tak op. ”Og mens vi er i gang med familiemærkværdighederne, så var det først så sent som på min 65-års fødselsdag,

at jeg blev gjort bekendt med det faktum, at min far slet ikke var min rigtige far. Nogle gange føler jeg mig lidt snydt, det siger sig selv. Men verden ter sig ofte ganske forunderligt. Jeg klager ikke, konstaterer blot de lidt skæve kendsgerninger i mit liv”.

Agnete er tilbage og beder os begge smile, idet hun holder kameraet op. Vi gør som bestilt og snart er hun i gang med at hundse rundt med Preben.

”Vær rar at stå op på bænken og betragt modeltoget og skinnerne. Ja tak. Og så kigger du på mig og peger, smiler”. Klik, klik. Da hun er færdig med at tage billeder, sidder jeg verbalt på spring.

Nu skal samtalen hen på Prebens enorme viden om og interesse i modeltog og modelbaner, og jeg springer ud i et ”hvordan startede det hele?”.

Preben er åbenbart tør i halsen, kigger opgivende i det tomme glas og mumler noget om vand. Straks ankommer endnu en skummende 7-Ekspress, og han hopper i sædet, to øl på ingen tid er sandelig for meget. ”Du får den nok ned, skal du se”, siger Agnete med et lunt smil.

Preben er en superhyggelig mand at sidde overfor, og han får en prof-mine på, da han begynder at udbrede sig om emnet.

”Ser du, med hensyn til Jernbanecafeen, så startede det med at Agnete dukkede op på en modeltogsudstilling og henvendte sig med ønsket om at få bygget en speciel togbane til hendes kære Hyggestue.

Formanden for Dansk Model Jernbane Union, Ib Damm, var ingeniøren bag togbanen. Senere kom jeg til som togpasser.” Preben er takkefuld.

”To modeltogsforeninger har jeg været med til at starte og ovenikøbet været den første formand i begge tilfælde. Her taler vi om G-model foreningen og Amagerbanen. Og en helt anden ting er, at jeg for 40 år siden var med til at starte Christianshavns Bådelag. Først nu er jeg stoppet med at bidrage dér. Ja, jeg har altid deltaget aktivt i diverse processer, mange kalder mig den entreprenante type, og det kan jeg jo kun bifalde.

Nå, men tilbage til det egentlige emne, modeltoget her på stedet. Toget har kørt oppe under loftet siden 2002, og jeg har serviceret det alle årene”.

”Serviceret?” fritter jeg, mens han nydende synker lidt øl.

Ib Damm, tidl. DMJU formand, juster værts-
husets modeltog-samling sommeren 2002!

Det lille Tog
har kørt i 4 versioner
siden 2002

”Ja, du tror det er løgn, men gæsterne smider alt muligt på togskinneerne, selv om det foregår deroppe. Låkeroler, fx. Så stopper toget, og jeg må rykke ud. Blev engang kontaktet om aftenen kl. 22, men dér vedtog jeg, at det måtte vente til næste dag. Man har vel også et privatliv.

Skinneerne skal jævnligt renses og der forekommer menneskelige fejl. F.eks. har jeg måttet splitte ad og genmontere hele skidtet nogle gange. Det er når musikken har rodet med ledningerne lige ved siden af modeltogets installationer. Stærkt irriterende og helt unødvendigt”, snøfter han.

”Er det samme tog som fra starten?” spørger jeg og smager på den altid gode kaffe, man indtager her. I dag er ingen undtagelse.

”Nej-nej, toget er udskiftet fire gange på de fjorten år, det kører jo konstant, medmindre nogen slukker for strømmen. På bare et år kører toget det samme som Rom tur/retur hele 3 gange, hvilket svarer til 1900 km pr. tur, hvilket igen svarer til næsten 6000 km pr. år. Men toget skal jævnligt stoppes, ellers brænder det sammen”. Fra taskens gemmer fremdrages et model-lokomotiv.

5

”Dette er en såkaldt LGB2” fortæller han glad og går direkte over i en mindre redegørelse om størrelser, for der er naturligvis forskellige størrelser og forhold, der gør sig gældende.

”En Z er lille, 0 er Märklin, og så fremdeles. Jernbanen her under loftet er i såkaldt have-banestørrelse, og kan i øvrigt køre hele året rundt udendørs. Og selv om toget kan stoppes af en skide lakridspastil, så tåler sporene, at en rigtig bil kører hen over dem. Vildt ikke?”

Jernbanecafeens allestedsnærværende Torben kommer hen til bordet med en boremaskine i den ene hånd og et sindssygt flot, skinnende 7-tal i den anden.

”Hej, ja, Agnete bad mig om at sætte dette op, men hvor? Selv om vi jo for nylig har taget loftet i brug som væg, synes jeg, at dette prægtige 7-tal skal sidde i øjenhøjde”. Vi griner indforstået, ord behøves ikke. Torben peger hen mod vinduet, siger at det lige akkurat kan klemmes ind på væggen og begynder at bore. ”Nydeligt” roser vi og lægger an til stille og roligt at binde en knude på samtalen.

6

Rart har det været og man er ikke i tvivl om, at Preben har sine faste anskuelser.

Og heller ikke er bange for at give udtryk for dem. Det er dejligt, for der er alt for mange mennesker der - af skræk for repressalier af forskellig art - brænder inde med tingene.

”Nå”, siger Preben og gnider sig i hænderne. ”Er der mon noget jeg har glemt at sige, ud over naturligvis, at jeg engang stillede op til Folketinget? Da CD startede, det var i 1973, tror jeg. Tildelt den mindste valgkreds stoppede jeg dog hurtigt i familiedynastiet. Jeg passede telefon for Mimi Jakobsen, hvilket i og for sig var vældig fint. Og det var ikke hendes skyld, men jeg blev sgu efterfølgende bare så træt af politik, så siden: nej, ellers tak.

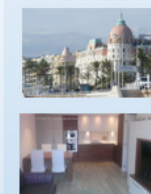
Folk brokker sig også generelt – og med god ret – over politikerne. Derfor forstår jeg ikke, hvorfor de ikke stemmer på et andet parti end det, de har stemt på de sidste 30 år? Prøv dog noget nyt.

Arbejdslivet har for øvrigt lært mig, at en krig skal man føre, mens den er der. Måske lyder det lidt sjovt lige her, men det gælder i alle livets faser, tro mig”.

Han fortsætter ufortrødent.

”Men igen tilbage til en del af essensen i denne samtale. Nu håber vi at se rigtig mange rigtige ildsjæle fra bl.a. Jernbane-foreningens Togvenner her på Jernbanecafeen. Og at vi derigennem får gang i nogle flere modeljernbaneaktiviteter. Jeg ville personligt enormt gerne arbejde meget mere med modeltog, og det skal nok lykkes.”

Ferielejlighed i Nice

- Centralt beliggende ved Place Massena
- 40 m² plus stor solrig terrasse
- Lejepris fra kr. 4.000,- pr. uge
- Se mere på: www.niceazurlejlighed.dk